

“Тасдиқ мекунам”
Ректори ДМТ, профессор
Хушвахтзода Қ.Х.
« 19 » 06 2023с.

ХУЛОСАИ

ҷаласаи васеи кафедраҳои биохимия ва физиологияи растаниҳои факултети биологияи ДМТ

Рисолаи номзиди Иброҳимов Қобилҷон Абдукаримович дар мавзӯи: «Таъсири шароитҳои гуногуни иқлим ба нишондиҳандаҳои физиологияю биохимиявӣ ва маҳсулнокии навъҳои офтобпараст (*Heliantus annuus* L.)» дар лабораторияи биохимия ва фотосинтези растаниҳои Институти ботаника, физиология ва генетикаи АМИТ иҷро карда шудааст.

Дар давраи тайёр намудани рисола, аспирант Иброҳимов Қобилҷон Абдукаримович ба ҳайси аспиранти лабораторияи биохимия ва фотосинтези растаниҳои Институти ботаника, физиология ва генетикаи АМИТ қору фаъолият намудааст. Солҳои таҳқиқот ҳамчун аспирант ба таҳқиқоти илмӣ машғул шуда, рисолаи номзидиашро тайёр намудааст.

Шаҳодатнома оид ба супоридани имтиҳони номзиди соли 2018 аз ҷониби Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дода шудааст.

Роҳбари илмӣ: Эргашев Абдуллоҷон - доктори илмҳои биология, профессори кафедраи физиологияи растаниҳои факултети биологияи ДМТ тайин карда шудааст.

Дар натиҷаи муҳокимаҳо чунин хулоса қабул карда шуд:

Рисолаи номзиди муҳокимашуда қори пурра анҷомёфтаи илмӣ-таҳқиқотӣ мебошад. Қори илмӣ-таҳқиқотӣ дар мавзӯи «**Таъсири шароитҳои гуногуни иқлим ба нишондиҳандаҳои физиологияю биохимиявӣ ва маҳсулнокии навъҳои офтобпараст (*Heliantus annuus* L.)**» дар шароити ҷануби Тоҷикистон аввалин маротиба бо истифодаи усулҳои физиологияю биохимиявӣ барои муайян намудани равандҳои рушд ва нумӯи навъҳои серравғани офтобпараст, чараёни фаъолияти фотосинтетикӣ киштзор (иқтидори фотосинтетикӣ, маҳсулнокии ҳолиси фотосинтез ва масоҳати барг), чараёни рӯзона ва мавсимии нишондиҳандаҳои оби растанӣ (дараҷаи обнокии бофтаҳо, шиддатнокии оббухоркунӣ, қобилияти обнигоҳдории баргҳо, танқисии об, фишори осмотикӣ ва консентратсияи шираи хучайра), чараёни

маҳсулнокии умумии биологӣ ва хочагии растанӣ, миқдори равған ва дигар унсурҳои химиявии дони навъҳои серравғани офтобпараст дар шароитҳои гуногуни иқлимӣ буда, беҳтар мутобиқшавиро дар шароити иқлимӣ таъмин намуда, сифат ва миқдори ҳосили растаниро баланд мекунанд.

Иштироки бевоситаи муаллиф бахри ба даст овардани натиҷаҳо, ки дар рисола оварда шудаанд. Муаллифи кори диссертатсионӣ дар тамоми зинаҳои таҷрибаҳои таҳқиқотӣ: коркарди кори мазкур, тафсиру таҳлили адабиётҳо, коркард ва таҳлили натиҷаи таҷрибаҳо, хулосабарорӣ ва тайёр кардани маводи илмӣ аз рӯи мавзӯи таҳқиқотӣ, барои нашри маводҳои таҳқиқотӣ ва дар тайёр кардани диссертатсия бевосита ширкат намудааст.

Навгонии илмӣ: Дар шароити минтақаҳои гуногуни экологии Тоҷикистони Марказӣ ва Ҷанубӣ бори нахуст хусусиятҳои физиологияи биохимиявии навъҳои серравғани офтобпараст омӯхта шудааст. Дар таҳқиқот таъсири шароити минтақаҳои иқлимӣ, хусусан речаи ҳарорат ва намнокии ҳаво ба гузариши раванди маҳсулноки ва фаъолияти фотосинтетикӣ растанӣ вобаста аз хусусиятҳои хоси навъҳои офтобпараст тасниф ва илман асоснок карда шудаанд. Нақши омилҳои иқлимӣ дар ташаккулёбии ҳосилнокии биологӣ ва хочагии навъҳои равғандиҳандаи офтобпараст ошкор карда шудааст. Маълумотҳои таҷрибавӣ оид ба таъсири омилҳои иқлимӣ ба маҳсулнокии биологӣ ва сифати дон ҷойгиркунии мақсадноки навъҳои серравғани офтобпарастро дар минтақаҳои гуногуни дорои захираҳои зиёди ҳарорати мусбӣ ва намнокии кофии ҳаворо илман исбот менамояд.

Аҳамияти илмӣ ва амалии рисола. Натиҷаҳои омӯзиши усули самараноки коркарди тухми офтобпараст дар шароитҳои иқлими гуногуни Тоҷикистони ҷанубӣ истифода кардан мумкин аст.

Маълумотҳои бадастомада барои омода намудани тавсияҳои амалӣ оид ба парвариши растанӣҳои кишоварзӣ дар шароитҳои гуногуни иқлимӣ пешниҳод карда мешавад.

Хулосаҳои умумӣ оид ба пешниҳоди рисола барои диффъ.

Иштирокчиёни ҷаласаи васеи кафедраи биохимия ва физиологияи растанӣҳои факултети биологияи ДМТ оид ба муҳокимаи рисола чунин меҳисобанд: рисолаи Иброҳимов Қобилҷон Абдукаримович дар мавзӯи: «Таъсири шароитҳои гуногуни иқлим ба нишондиҳандаҳои физиологияи биохимиявӣ ва маҳсулнокии навъҳои офтобпараст (*Heliantus annuus L.*)» ҳамчун кори илмӣ-таҳқиқотии анҷомёфта ҳисобида шуда, барои инкишофи соҳаи физиологияи растанӣҳо ва биохимия дар самти муайян

намудани хосилнокии баланди навъҳои офтобпараст мусоидат менамояд. Рисола ба ҳама талаботҳои барои рисолаи номзадӣ аз тарафи Низомномаи намунавӣ оид ба Шӯроҳои диссертатсионӣ, ки аз ҷониби КОА-и назди Президенти ҶТ муқаррар гардидааст, ҷавобгӯ мебошад. Ҳамаи мутахассисоне, ки оид ба мавзӯи: «**Таъсири шароитҳои гуногуни иқлим ба нишондиҳандаҳои физиологияю биохимиявӣ ва маҳсулнокии навъҳои офтобпараст (*Heliantus annuus L.*)**» мулоҳизахояшонро пешниҳод намудаанд, рисолаи мазкурро барои пешниҳод ба Шӯрои диссертатсионӣ аз рӯи ихтисоси **03.01.05 – Физиология ва биохимияи растаниҳо** тавсия намуданд.

Дарҷи натиҷаҳои рисола дар мақолаҳои илмӣ. Аз рӯи мавзӯи диссертатсия 14 мақолаҳои илмӣ, аз он ҷумла 9-то дар маҷаллаҳои ба номгӯи маҷаллаҳои бонуфузи илмӣ ворид шуда, ки мувофиқи талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия шуданд, нашр шудаанд.

Қарор карда шуд: Рисолаи номзиди Иброҳимов Қобилҷон Абдукаримович дар мавзӯи «**Таъсири шароитҳои гуногуни иқлим ба нишондиҳандаҳои физиологияю биохимиявӣ ва маҳсулнокии навъҳои офтобпараст (*Heliantus annuus L.*)**» барои ҳимоя бо мақсади дарёфти дараҷаи илмии номзиди илмҳои биология аз рӯи ихтисоси **03.01.05 – Физиология ва биохимияи растаниҳо** пешниҳод карда шавад.

Хулоса дар ҷаласаи васеи кафедраи физиологияи растаниҳо ва биохимияи факултети биологияи ДМТ қабул карда шуд.

Дар ҷаласа иштирок намуданд: 18 нафар.

Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» - 18 «Муқобил»- нест, «бетараф» - нест.

Суратмачлиси № 11 аз 1-уми июни соли 2023.

Раис:

номзиди илмҳои биология,

муdiri кафедраи биохимия, дотсент

/ Иброгимова С.И.

Номзиди илмҳои биология,

муdiri кафедраи физиологияи растаниҳо, дотсент

/ Холова Ш.С.

Имзоҳои С.И. Иброгимова ва

Ш.С. Холоваро тасдиқ мекунам, Сардори

раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси ДМТ

/ Тавқиев Э.Ш.

19.06.23